

AXBOROTNING TARAQQIYOTDAGI O'RNI

Sobirjonov Begzod

FarDu Axborot texnologiyalari kafedrası o'qituvchisi

behzodbekqahramonovich@gmail.com

Abdumalikova Shalola Alimardon qizi

Bektoyeva Yulduzxon Sirojiddin qizi

FarDu Axborot tizimlari va texnologiyalari yo'nalishi 2-bosqich talabalari

xonshalola818@gmail.com

bektoyevay@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada axborotning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni, uning iqtisodiy, ilmiy, texnologik va ijtimoiy jarayonlarni rivojlantirishdagi asosiy omil sifatidagi ahamiyati yoritiladi. Tadqiqotda axborotning to'g'ri yig'ilishi, qayta ishlanishi va uzatilishi zamonaviy innovatsion jarayonlarni jadallashtirishi, boshqaruv tizimlarining samaradorligini oshirishi hamda raqamli transformatsiya jarayonlarida markaziy rol o'ynashi ta'kidlanadi. Shuningdek, axborot texnologiyalarining ta'lim, sog'liqni saqlash, iqtisodiyot va davlat boshqaruvidagi qo'llanilishi misolida uning taraqqiyotga qo'shgan hissasi batafsil ko'rsatiladi.

Kalit so'zlar: axborot, taraqqiyot, raqamli transformatsiya, innovatsiya, axborot texnologiyalari, boshqaruv, jamiyat rivoji

Annotation. This article explores the role of information in societal development and highlights its significance as a key driving force behind economic, scientific, technological, and social progress. The study emphasizes how accurate information collection, processing, and dissemination accelerate modern innovation processes, enhance management efficiency, and play a central role in digital transformation. In addition, practical examples from education, healthcare, the economy, and public administration demonstrate how information technologies contribute to overall development.

Keywords: information, development, digital transformation, innovation, information technologies, management, societal progress

Аннотация. В данной статье рассматривается роль информации в развитии общества, а также её значение как ключевого фактора экономического, научного, технологического и социального прогресса. В исследовании подчёркивается, что правильный сбор, обработка и передача информации ускоряют инновационные процессы, повышают эффективность управления и занимают центральное место в цифровой трансформации. Кроме того, на примерах образования, здравоохранения, экономики и

государственного управления показан вклад информационных технологий в общее развитие.

Ключевые слова: информация, развитие, цифровая трансформация, инновации, информационные технологии, управление, общественный прогресс

Kirish

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya jarayonlari sharoitida axborot jamiyat taraqqiyotining eng muhim strategik resursiga aylandi. Avvallari iqtisodiy o'sishning asosiy omili mehnat, kapital va tabiiy resurslar bo'lgan bo'lsa, hozirgi zamonda ularga qo'shimcha ravishda axborot eng qudratli kuchlardan biriga aylandi. Axborotning to'g'ri yig'ilishi, qayta ishlanishi va tezkor tarqatilishi jamiyatning siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Shuning uchun ham axborotning taraqqiyotdagi o'rnini ilmiy jihatdan o'rganish va uning zamonaviy jarayonlarga ta'sirini aniqlash muhim masala hisoblanadi.

Asosiy qism

Axborot bugungi kunda barcha sohalarida rivojlanishning negizi sifatida namoyon bo'lmoqda. Avvalo, iqtisodiy sohada axborot bozor holatini tahlil qilish, raqobatbardosh strategiyalar ishlab chiqish va ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirishda asosiy vosita bo'lib xizmat qiladi. Katta ma'lumotlar (Big Data), sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalarning tadbirkorlikda qo'llanilishi natijasida korxonalar samaradorligi ortib, yangi innovatsion yechimlar paydo bo'lmoqda.

Ilm-fan va texnologiya rivojida axborotning ahamiyati yanada yuqori. Ilmiy tadqiqotlar natijalarini tahlil qilish, yangi g'oyalar yaratish va ularni amaliyotga joriy etish axborot almashinuvisiz deyarli mumkin emas. Zamonaviy laboratoriyalar, raqamli modellashtirish va tajriba platformalari aynan axborot texnologiyalari asosida faoliyat yuritadi.

Ijtimoiy hayotda ham axborot o'z o'rniga ega. Ta'lim sohasida elektron resurslar, onlayn platformalar va masofaviy ta'lim texnologiyalari o'quv jarayonini yanada qulay va samarali qilmoqda. Sog'liqni saqlashda esa tibbiy axborot tizimlari tashxis qo'yish, bemorlar ma'lumotlarini boshqarish va davolash jarayonlarini yaxshilashga yordam bermoqda.

Davlat boshqaruvida axborot siyosiy ochiqlik va shaffoflikni ta'minlaydi. Elektron hukumat tizimlarining yaratilishi aholiga ko'rsatiladigan xizmatlarning sifati va tezligini oshirib, korrupsiyaga qarshi kurashda samarali vosita sifatida xizmat qilmoqda. Shuningdek, axborot xavfsizligi masalasi davlat mustaqilligi va milliy manfaatlarni himoya qilishda alohida ahamiyat kasb etadi.

Shunday qilib, axborot jamiyatning barcha jabhalarida rivojlanishning drayveri sifatida namoyon bo'lib, taraqqiyotning iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy jarayonlariga chuqur ta'sir ko'rsatmoqda.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, axborot hozirgi zamon taraqqiyotining asosiy omillaridan biridir. Uning to'g'ri qo'llanilishi natijasida iqtisodiy barqarorlik, ilmiy yutuqlar, ijtimoiy qulayliklar va samarali davlat boshqaruvi ta'minlanadi. Raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi axborotning ahamiyatini yanada oshirgan bo'lib, jamiyat oldida yangi imkoniyatlar va shu bilan birga yangi mas'uliyatli vazifalar paydo bo'lmoqda. Shuning uchun har bir sohada axborot bilan ishlash madaniyati, axborot xavfsizligini ta'minlash va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish kelajak taraqqiyotining muhim shartlaridan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Meliboev B., Abduraxmonov A. Ma'lumotlar bazasi. — Toshkent: Oliy ta'lim nashriyoti, 2020. (Ma'lumotlar bazasi asoslari, DBMS, modellash va SQL bo'yicha keng qamrovli darslik.)
2. Atamurodov O. Sh., Tursunov M. M. Ma'lumotlar bazalarini boshqarish tizimlari. — Toshkent: Innovatsion Ziyoy, 2021. (Zamonaviy DBMS, ma'lumotlarni saqlash, loyihalash va boshqarish haqida amaliy qo'llanma.)
3. Umarov S., Rashidov N. Ma'lumotlar bazalari va ularni boshqarish. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2018. (Relatsion va norelatsion ma'lumotlar bazalari, SQL va normalizatsiya tamoyillari bayon etilgan.)
4. Nabiev R., Murodov B. Axborot tizimlari va ma'lumotlar bazalari. — Toshkent: Turon-Iqbol, 2019. (Axborot tizimlari arxitekturasini va ma'lumotlar bazasi integratsiyasi haqida darslik.)